

Det er Folk, der skal leve i Huset, men ikke leve af Lejen, men som derimod skal have deres Indtægt andetsteds fra. Det ærede Medlem vil sikkert indrømme, at det gør en væsentlig Forskel med Hensyn til, hvorledes Statskassen skal stille sig, naar den ønsker at gøre Landarbejdere til selvstændige Borgere, som skal have deres egen selvstændige Erhvervsvirksomhed af deres Landbrug, medens der her kun er Tale om at udlaane Penge for at skaffe visse ubemidlede, visse, der er daarligt stillede i Samfundet, en god og billig Bolig.

Det ærede Medlem (Marott) taler om, at det er ingen Forbedring, at der nu kan laanes indtil $\frac{4}{5}$ af Værdien, fordi det nu skal være i Forhold til Vurderingen til Ejendomsskyld, medens der tidligere laantes efter en Vurderingssum. Dertil vil jeg sige for det første, at Finansministeriet i lang Tid har fulgt den Praksis — ogsaa under min højtærede Forgænger og vistnok tidligere endnu —, at man lægger Ejendomsskyldvurderingen til Grund for Laanvurderingen, at man bruger Ejendomsskyldvurderingen og ikke andet. Det ærede Medlem har altsaa ikke Ret paa dette Punkt. Men dernæst maa jeg sige, at det er lidt underligt at høre, naar det ærede Medlem udtaler, at Vurderingssummen til Laan er saa meget højere end Ejendomsskyldvurderingen, at der ikke skulde være nogen Fortjeneste, naar man nu gik til $\frac{4}{5}$ af Ejendomsskylden i Stedet for $\frac{2}{3}$ af den af det ærede Medlem nævnte Vurderingssum. Det skulde jo dog ikke gerne være saaledes, at en Vurdering til Laan skulde være væsentlig forskellig fra Ejendomsskyldvurderingen. Det skulde jo gerne være saaledes, at naar en Ejendom vurderes til Ejendomsskyld, skulde man derved træffe dens virkelige Værdi i Handel og Vandel, og det skulde heller ikke være saadan, at en Vurdering til Laan i Ejendomme gik saa væsentlig højere op, at der blev en Kløft mellem de to Vurderinger. At dette finder Sted, skal jeg være den sidste til at benægte. Det er noget, der hyppigt foreligger i Finansministeriet. Jeg har selv set Tilfælde, hvor en Ejendom var vurderet til Ejendomsskyld til 11—12,000 Kr. og til Kreditforeningslaan til indtil 20,000 Kr., og det er jo ikke ret forstaaeligt, hvordan det gaar til. Men at det anføres her i Folketinget som noget saa at sige selvforstaaeligt og rimeligt, det kan jeg ikke være med til. Jeg synes tværtimod, at det er uheldigt, at sligt sker. Det kan ikke anføres overfor dette Lovforslag, at det tidligere var en anden

Vurdering, der blev lagt til Grund for Beregningen til Byggelaan; thi det var netop Ejendomsskyldvurderingen, som Finansministeriet igennem sin Praksis i den senere Tid stadig har lagt til Grund.

Saa siger det ærede Medlem (Marott), at man kan ikke hindre, at der ved Salg af disse Ejendomme spekuleres. Det er sandt; det kan man ikke hindre, og det hindres heller ikke i og for sig ved det, som staar her, og som er gentaget fra den tidligere Lov, at et muligt fremkommet Overskud af Byggeforeningen skal anvendes til Fremme af Foreningens Formaal. Jeg har ogsaa været inde paa den Tanke, at der er noget urimeligt i, at en Mand faar et saadant Boliglaan og saa kan sælge sin Bolig og tjene derved. Den kommende Ejer kan naturligvis ikke beholde Statslaanet, hvis han ikke hører til samme Samfundsklasse som den tidligere Ejer. Men der kan dog drives en vis Spekulation med disse Ejendomme, og jeg har tænkt paa, om man ikke her kunde paalægge en Slags Værdistigningsskat, om jeg maa kalde det saa, hvorved saadan Spekulation i noget Maal forhindres. Naar jeg ikke har foreslaaet en saadan, er det, dels fordi det vil være vanskeligt at formulere, og dels fordi det vilde være noget urimeligt, om man just paa dette Punkt vilde indføre en Værdistigningsskat, naar man ellers ikke kender den paa andre Omraader. Det er jo ikke saa mange Tilfælde, det drejer sig om, og Staten er for saa vidt ogsaa sikker paa at faa sit Laan tilbage, naar Pantet overdrages paa en Maade, som Staten ikke vil godkende, og som ikke er i Overensstemmelse med Lovens Bestemmelser. Men *noget* Spekulation kan der selvfølgelig drives, og jeg har set Tilfælde, hvor der har været Tale om at sælge et saadant Hus til en Mand, som ikke burde eje det, og hvor der øjensynlig var Tale om, at den tidligere Ejer vilde tjene ved det. Jeg har for nylig haft et saadant Tilfælde, og kun derved, at jeg nægtede, at Statslaanet maatte blive staaende, forhindres vedkommende i at sælge Huset, idet jeg var klar over, at den, der vilde sælge, vilde tjene derved, og den, der vilde købe, var udenfor den Klasse af Medborgere, som man havde tænkt at gavne ved denne Lov.

Jeg kan altsaa ikke være med til, hvad det ærede Medlem foreslaar, at Staten skal laane paa anden Prioritet. Jeg synes, at dette sprænger Lovens Rammer, og jeg mener, at Staten paatager sig en stor Risiko derved. Hvis Staten laaner op til $\frac{4}{5}$ af